

සතර ගඟේ පහළට හා ඉහළට බරා පැදීම - තොටුපල එක එම් ආර් කපුගෙදර

සංසාරය නමැති මහා හදය විඳගෙන ලොව පහළ වූ සිද්ධාර්ථ නම් බෝසතුන් ශ්‍රී ගෞතම නමින් සම්බෝධියට පත්ව උන්වහන්සේ පිරිනිව් අනවර්ෂ 26ක් නැතහොත් වර්ෂ 2562 ආසන්න කාල පරාසයක් ගෙවී යමින් පවතී. ආඤ්ඤා කොණ්ඩඤ්ඤා පස්වග භික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් ආරම්භ වී යසකුල පුත්‍ර හද්දවගභීය කුමාරවරුන් පඬිල පිරිස් ආදී වශයෙන් සැරියුත් මුගලන් පරම්පරාවෙන් පැවත එන මහා සංඝරත්නය වර්තමාන බෞද්ධ ලෝකයාගේ මුදුන් මල්කඩ බවට පත්ව ඇත. සසර පුණ්‍ය මහිමය තුලම ගිහි දිවිපෙවෙහින් උතුම් වෙන්වීමක් ලෙස අභිනික්මන් කොට මෙපමණ දීර්ඝ කාලයක් සම්බුද්ධ ශාසනය පවත්වා ගෙන යාමට සංඝරත්නයේ මෙහෙවර අගය කළ යුතුමය.

අරහත් මිහිදු මා හිමියන් හෙළබසින් දෙසු දහම සසුන් ගත හිඤ්ඤා හිඤ්ඤානින් වහන්සේලා විසින් ගුරුගෝල වශයෙන් මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන පැමිණි සුපිරිසිදු බුදු දහම ලොව ප්‍රථම වරට ක්‍රි.ව ෪ සියවසේ වර්ට ගාමිණී අභය රජුගේ අනුග්‍රාහකත්වයෙන් මහනුවර මාතලේ අඹ ලෙනෙහිදී ලේඛනාරූඪ වූයේද උතුම් රහතුන් වහන්සේලාගේ මූලිකත්වයෙනි. අනතුරුව වසර 12 කට අධික කාලයක බැමිණිට්ටියා සාය වැසි රහිත කාල ගුණ සමයක විසේම සොළි ආක්‍රමණයන් හිදී මෙන්ම ඇතැම් මහසෙන් රාජසිංහ වැනි නරපතීන්ගේ අවිචාර ක්‍රියාමාර්ගයන් හිදීද සම්බුදු සසුන ආරක්ෂා කරගත්තේ, බෞද්ධ භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ අනුරාධපුර පොළොන්නරුව වැනි උතුම් ලෝක බුද්ධ භූමි බිහිවූ මෙරට 18 වෙනි සියවස වනවිට ශාසනික පරිහානියේ අන්තයට ගොස් වැලිවිට

සරණාංකර වැනි සංඝරාජයන්ගේ මූලිකත්වයෙන් කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රාජාණ්ඩුග්‍රහය ලබා සියළු දේශයට දුත පිරිස් යවා සඟරුවන වැඩමවා යළි උපසම්පදා කර්මය සිදු කෙරින. යටෝක්ත චෛතිහාසික තත්වයන් හා දශක තුල යළි මෙබදු වාතාවරණයක් සිදු නොවීමට වග බලාගැනීමේ භාරදුර වගකීම ගිහි පැවිදි සියල්ල වෙත පැවරී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ වීද මෙදතුර අභිනික්මන් සංඝරත්නය මුහුණ පෑමට සිදු වූ වතාවරණයන්ගෙන් බිඳක් අප දැනුමට යොමු කළෙමු.

සිදුහත් බෝසතුන්ගේ අබිනික්මෙන් සම්බෝධිය සාක්ෂාත් කිරීම තුළින් සිදු වූ ශාසනික මෙහෙවර අප අවධානයට ලක්විය යුතුමය. මධ්‍යධරණී නිකායේ අරියපර්යේෂණ සුත්‍රයට අනුව සැබවින් බෝසතුන් අබිනික්මන් කළේ තම දෙමාපියන් සහචාරීන් දැනුවත්ය. රජ මාළිගේ තම පියාණන් ඇතුළු රැදි සිටි සියළු දෙන හඬා වැළපෙද්දී රාජසභාවෙන් නික්මීය. නික්මීය යුතු සංසිද්ධීන් මත බැහැර වී ඇත. කපිල වස්තුවේ සිට අනෝමා ගඟ තරණය කොට මගදයේ බිම්බිසාර රජුගේ රාජධානිය - උරුවේලා ජනපදයට පැමිණ කිංකුසලගවේශීව කිංසමට ගවේෂිව ප්‍රථමයෙන් ආලාරකාලාම නමැති අරූපාවචර දැනැත් වඩිමින් භාවනා කළ තවුසා මුණ ගැසී සසර දුක් මිදීම් මග විමසුන. ඔහුගේ උපදේශය වූයේ භාවනානුයෝගීව දැනැත් වැඩීමයි. නොබෝ දිනකින් ඔහු ප්‍රාපතිගත දැනැත් තුන උපදවා ගත් වූත් එම ධ්‍යාන එම අවස්ථාවට පමණක් දුන් උපස්මයට මිස පැවැත්විය නොහැකි බැව් අවබෝධ කළහ. අණතුරුව සමකාලීන

උද්දකාරාම තවුස් වෙත සතර මහ අරූපවර ධ්‍යානයද උපදවා ගත්හ. බෝසත් උතුමන් මෙම දැනැත් නිශ්චල බැව් අවබෝධ කිරීමෙන් පසු එම ගුරුවරුන් ද භාවනා ප්‍රවේශද පිළිබඳ කලකිරීමෙන් හුදෙකලාව ගයාවේ බෝධිමූලයට පැමිණ ආර්ය පර්යේෂණය කළ බැව්ද එහිදී බෝසතුන් වහන්සේට, පස්වග තවුසන් මුණ ගැසී ඔවුන්ගේ ද උපකාර ඇතිව සත්‍ය ගවේෂිව සිටි බැව් අරිය පර්යේෂණ සුත්‍රයේ සඳහන්ය.

ඉක්බිති තවුසන් ද මගහැර ගයා ශිර්ෂයෙහි බෝධිරුක් මූල වජ්‍රසානයේ වැඩහුන් උන්වහන්සේ කිරිපිඩු වළද අධිෂ්ඨාන පූර්වකව වෙසක් පුන් පොහෝ දින ප්‍රකාශි ලොව යථාර්තය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන

ඝණාධිවතාවයක් ලෙස සමුදයත්, නිරෝධයත් එකවර එකමතැන සංසිද්ධවන බවත් සම්මුතිගෙහි පවතින **විගුණමාධාවද** පරමාර්ථ වශයෙන් ශුන්‍යතාව පරම සත්‍ය බවත් ස්වයං ඥාණයෙන් අවබෝධ කළහ. සමුදය සමුදයාව - නිරෝද නිරෝධනී වශයෙන් - ප්‍රබෝ අනුනසසුතෙඩු බමෙමසු - වක්ඛු උදපාදී, ඤාණ උදපාදී, පඤ්ඤා උදපාදී, විජ්ජා උදපාදී - අලෝකෝ උදපාදී ආදී වශයෙන් යථාවබෝධය තමා තුලින් ලැබීම පිළිබඳ ධර්මවක්ක පවත්තන සුත්‍රයේ සඳහන්ය.

මංගල ධර්මදේශනය අවසානයේ දී කොන්ඩඤ්ඤා තවුසානෝ "විරජං චිතමලං ධර්ම වක්ඛු උදපාදී - යංකිඤ්ඤා සමුදය ධර්මං සබ්බතනං නිරෝධ ධර්මතනං" මෙනයිත් එම තවුසාණන් සෝවාන් මාර්ග ඵලය සාක්ෂාත්

කළේ, දහම් ඇස උපදවා ගත්තේ - හේතුඵල වශයෙන් ඇස, කන නාසය, දිව ආදී ඉන්ද්‍රිය කරා යොමුවන වර්ණ ශබ්දගන්ධ රසාදී සංඤා රූපයන් සමුදය හෙවත් හට ගැනීම සමගම නිරෝධය හෙවත් නැති වී යන බව අවබෝධයෙනි. සම්බුදු පියාණන් සාක්ෂාත් කළ නිව්චාරණයට ප්‍රථම සාක්ෂි කරුවාණන් ලෙස කොණ්ඩඤ්ඤා තවුස්තුමා සෝවාන් මාර්ග ඵලාවබෝධය අති උතුම් සංසිද්ධියක් බැවි.

"පතව්‍යා එක රජෙජින සගගස ගමනෙනවා සබ්බලෝකාධි පංචවෙන සෝතපනනි ඵලං වරං"
සම්බුදු වදනින් සනාථවේ.

සසර ගඟේ පහළට ඔරු පැදීම අනුසෝතගාමී පිළිවෙතයි. අනුසෝතගාමී ප්‍රවේශයට පුද්ගලයා කුඩා දුරුවා වශයෙන් තම ඉදුරන් කරා යොමුවන රූප ශබ්ද ගන්ධ රස පහසාදී සංඤා මාත්‍රයන් පිළිබඳ වැඩිහිටියන් වෙතින් තම සවනට අනුව නමින් විභූතං තහවුරු කර ගනියි. මෙය කොතරම් මූලාවෙන් සිදු කරන්නක් ද යන්න තාපටික නම් බ්‍රාහ්මණයාට හේතුඵල දහමක් ලෙස පැමිණෙන සංඤා මාත්‍රයන් - රූප වේදනා සංඤා සංඛාර හා අවසානයේ විඤාණ මායාව හා බැඳෙන අයුරු **ජේණ චිණ්ඩුපමං රූපං වේදනා බුබ්බුදුපමා සංඤා මර්චිකාසක සංඛාරා කදලු පමා**

48 වන පිටුව

කවිගෝ කිඤ්ඤා වග

දවසට දහස් වර මා ගැන බීරලු රවා පැදුරක් ඇස අරහත් දජය මා වටකොට මතු බුදුපදවියද මා වෙත

සිතුවාය ගෙනුවාය එතුවාය පැතුවාය

වෙත්තසිංහ

විහි ගෙට්ටිගොඩ

ජේ. ආර්. කවීවර විධායක
ජනාධිපතිවරුන්ගේ බැර ගැනියෙන් විහිගොඩ
නර්තන, විහිගොඩ ගැනියෙන් නර්තන විහාරය කියලා,
බාගන මම බොහෝ වගේ හිටපු පිරිමි
යැව් එකක්ම ගැනු නළා...

විහි ගෙට්ටි - 2018 12 11